

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор ЗІЕІТ

Г.В. Туровцев

[Handwritten signature]
«28» 08.

2026 року

ПОЛІТИКА

**ВІДПОВІДАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ
У ЗАПОРІЗЬКОМУ ІНСТИТУТІ ЕКОНОМІКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ**

Запоріжжя

2026

**ПОЛІТИКА ВІДПОВІДАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО
ІНТЕЛЕКТУ**

**У ЗАПОРІЗЬКОМУ ІНСТИТУТІ ЕКОНОМІКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ**

Вводиться в дію з «01» 09. 2026 року.

Ухвалено Вченою радою ПрАТ «ПВНЗ «ЗІЕІТ» Протокол №1 від 28.08.2026 р.

Відповідальний за випуск

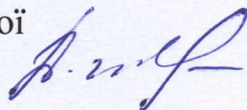
Перший проректор

Денис МИХАЙЛИК

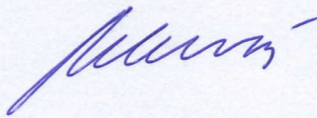
Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Дмитро ШВЕЦЬ

Проректор з інформаційних
технологій

Станіслав ЛЕВИЦЬКИЙ

ПРЕАМБУЛА

Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій визнає штучний інтелект одним із важливих чинників трансформації сучасної освіти, науки та управління.

Розвиток технологій штучного інтелекту, зокрема генеративного штучного інтелекту, створює нові можливості для підвищення якості освітнього процесу, розвитку наукової та інноваційної діяльності, удосконалення управлінських і організаційних процесів, персоналізації навчання, підвищення продуктивності праці та формування сучасних цифрових компетентностей.

Водночас використання штучного інтелекту пов'язане з ризиками для академічної доброчесності, достовірності інформації, захисту персональних даних і конфіденційної інформації, інформаційної безпеки, прав інтелектуальної власності, рівності та недискримінації, а також із необхідністю збереження належного людського контролю за рішеннями та результатами, створеними з використанням таких технологій.

Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій підтримує відповідальне, прозоре, безпечне та педагогічно доцільне використання технологій штучного інтелекту за умови збереження відповідальності людини за прийняті рішення, підготовлені матеріали та результати діяльності.

Ця Політика визначає загальні засади, принципи та правила використання штучного інтелекту в освітній, науковій, інноваційній, управлінській, адміністративній та іншій діяльності Інституту.

Політика розроблена відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про академічну доброчесність», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про захист персональних даних», «Про інформацію», інших нормативно-правових актів України, а також з урахуванням рекомендацій центральних органів виконавчої влади та міжнародних принципів відповідального використання штучного інтелекту.

Політика є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти, системи забезпечення академічної доброчесності та цифрової трансформації Запорізького інституту економіки та інформаційних технологій.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Політика відповідального використання штучного інтелекту у Запорізькому інституті економіки та інформаційних технологій (далі — Політика) визначає єдині засади, принципи та загальні правила використання технологій штучного інтелекту в Запорізькому інституті економіки та інформаційних технологій (далі — Інститут).

1.2. Метою Політики є створення в Інституті умов для відповідального, безпечного, прозорого, етично обґрунтованого та педагогічно доцільного використання технологій штучного інтелекту, яке сприяє досягненню освітніх, наукових, професійних та організаційних цілей і не підміняє самостійну інтелектуальну діяльність людини у випадках, коли така діяльність є необхідною.

1.3. Дія Політики поширюється на:

- здобувачів освіти;
- науково-педагогічних, педагогічних і наукових працівників;
- адміністративних та інших працівників Інституту;
- інших учасників освітнього процесу;
- інших осіб у частині використання ними інформаційних ресурсів, цифрових систем та інфраструктури Інституту.

1.4. Політика застосовується до використання технологій штучного інтелекту в:

- освітній діяльності;
- науковій і науково-дослідній діяльності;
- інноваційній діяльності;
- управлінській та адміністративній діяльності;
- інформаційній та комунікаційній діяльності;
- підготовці, обробленні та аналізі документів і даних;
- інших видах діяльності, що здійснюються в Інституті або від його імені.

1.5. Інститут не встановлює загальної заборони на використання технологій штучного інтелекту. Допустимість, спосіб та обсяг їх використання визначаються з урахуванням:

- мети та характеру відповідної діяльності або завдання;
- очікуваних результатів навчання;
- вимог до самостійності виконання роботи;
- рівня ризику використання відповідної технології;
- вимог академічної доброчесності;
- вимог щодо захисту персональних даних, конфіденційної інформації та інформаційної безпеки;
- інших вимог законодавства України та внутрішніх нормативних документів Інституту.

1.6. Використання технологій штучного інтелекту не звільняє особу від відповідальності за зміст, достовірність, якість, законність, етичність та наслідки використання отриманих за їх допомогою результатів.

1.7. Результати, отримані за допомогою систем штучного інтелекту, не повинні автоматично вважатися достовірними та, у випадках, коли їх достовірність має значення для освітнього, наукового, управлінського або іншого рішення, підлягають перевірці людиною.

1.8. Остаточні рішення, що можуть мати істотні наслідки для результатів навчання, академічного статусу, професійної діяльності, трудових відносин, прав та законних інтересів особи, не можуть прийматися виключно на підставі результатів, сформованих системою штучного інтелекту без належного людського контролю.

1.9. Положення цієї Політики застосовуються у взаємозв'язку з іншими внутрішніми нормативними документами Інституту, зокрема документами з питань академічної доброчесності, організації освітнього процесу, проведення контрольних заходів, виконання кваліфікаційних і наукових робіт, захисту персональних даних та інформаційної безпеки.

1.10. Якщо для конкретної освітньої, наукової, професійної або іншої діяльності законодавством України, умовами відповідного завдання, договору, грантової програми, наукового видання або іншими обов'язковими вимогами встановлено спеціальні правила використання штучного інтелекту, застосовуються такі спеціальні правила в частині, що не суперечить законодавству України.

2. ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ

2.1. Штучний інтелект (ШІ) — сукупність технологій, методів та інформаційних систем, здатних на основі отриманих даних виконувати завдання, що передбачають аналіз інформації, виявлення закономірностей, формування прогнозів, рекомендацій або рішень, а також створення чи трансформацію цифрового контенту.

2.2. Система штучного інтелекту (система ШІ) — програмна система, сервіс, застосунок або інший цифровий інструмент, що використовує технології штучного інтелекту для отримання вхідних даних та формування на їх основі результатів у вигляді прогнозів, рекомендацій, рішень, аналітичних висновків, тексту, зображень, аудіо, відео, програмного коду або іншого цифрового контенту.

2.3. Генеративний штучний інтелект (генеративний ШІ) — різновид штучного інтелекту, призначений для створення або суттєвої трансформації нового цифрового контенту на основі запиту користувача та/або інших вхідних даних. Такий контент може включати текст, зображення, аудіо, відео, програмний код, презентації, структуровані дані, аналітичні матеріали та інші цифрові об'єкти.

2.4. Запит до системи ШІ (промпт) — сформульована користувачем текстова, графічна, аудіовізуальна, програмна або інша інструкція чи сукупність вхідних даних, що передаються системі штучного інтелекту з метою отримання певного результату.

2.5. Результат, згенерований штучним інтелектом — текст, зображення, аудіо, відео, програмний код, модель, дані, розрахунок, аналітичний матеріал, рекомендація або інший цифровий результат, повністю або частково сформований системою штучного інтелекту у відповідь на запит чи інші вхідні дані користувача.

2.6. Використання ШІ як допоміжного інструменту — застосування систем штучного інтелекту для підтримки діяльності людини без передавання системі ШІ визначальної частини інтелектуального завдання, результат якого має бути виконаний особою самостійно. До такого використання можуть належати, залежно від умов конкретного завдання, пошук напрямів роботи, формування ідей, пояснення матеріалу, мовне редагування, переклад, структурування інформації, самоперевірка, технічне форматування та інші допоміжні операції.

2.7. Декларування використання ШІ — повідомлення користувачем про застосування систем штучного інтелекту під час виконання освітньої, наукової або іншої роботи із зазначенням, у встановлених цією Політикою випадках, використаного інструменту, мети, характеру та обсягу його застосування, а також іншої інформації, необхідної для розуміння ролі ШІ у створенні кінцевого результату.

2.8. ШІ-грамотність — сукупність знань, умінь і навичок, необхідних для усвідомленого, відповідального, безпечного та ефективного використання систем штучного інтелекту, розуміння їх можливостей і обмежень, критичного оцінювання отриманих результатів, а також усвідомлення пов'язаних із їх використанням правових, етичних, академічних та інформаційних ризиків.

2.9. ШІ-детектор — програмний засіб або сервіс, призначений для автоматизованого оцінювання ймовірності того, що текст, зображення, програмний код або інший матеріал був повністю чи частково створений або змінений із використанням систем штучного інтелекту.

2.10. Галюцинація ШІ — формування системою штучного інтелекту результату, що може виглядати логічним і достовірним, але містить фактично неправильні, вигадані, непідтверджені або неіснуючі відомості, зокрема факти, джерела, посилання, цитати чи числові дані.

2.11. Людський контроль — участь відповідальної особи у перевірці, оцінюванні та, за необхідності, коригуванні результатів роботи системи штучного інтелекту, а також прийняття людиною остаточного рішення у випадках, коли таке рішення може впливати на результати навчання, академічний або професійний статус, права чи законні інтереси особи.

2.12. Інші терміни, що використовуються у цій Політиці та не визначені цим розділом, застосовуються у значеннях, установлених законодавством України та іншими внутрішніми нормативними документами Інституту.

3. ПРИНЦИПИ ВІДПОВІДАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

3.1. Використання технологій штучного інтелекту в Інституті ґрунтується на принципах законності, людського контролю, персональної відповідальності, прозорості, академічної доброчесності, достовірності, захисту персональних даних і конфіденційної інформації, інформаційної безпеки, поваги до прав

інтелектуальної власності, рівності та недискримінації, доступності, пропорційності ризику та доцільності.

3.2. Принцип законності — передбачає, що використання систем штучного інтелекту має здійснюватися відповідно до законодавства України, цієї Політики, інших внутрішніх нормативних документів Інституту, а також спеціальних вимог, що застосовуються до відповідної освітньої, наукової, професійної чи іншої діяльності.

3.3. Принцип людського контролю — означає, що використання систем штучного інтелекту не повинно усувати людину з процесу критичного оцінювання результатів та прийняття рішень у випадках, коли такі рішення можуть впливати на результати навчання, академічний чи професійний статус, права, законні інтереси або інші істотні обставини щодо особи.

Застосування ШІ не може бути підставою для повного передання системі штучного інтелекту функцій, що за своєю природою потребують професійного, педагогічного, наукового, експертного або управлінського судження людини.

3.4. Принцип персональної відповідальності — передбачає, що особа, яка використовує систему штучного інтелекту, залишається відповідальною за кінцевий результат своєї діяльності, зокрема за його зміст, достовірність, якість, законність, етичність та наслідки використання.

Посилання на те, що певний результат був сформований або запропонований системою штучного інтелекту, не звільняє користувача від відповідальності за його подальше використання.

3.5. Принцип прозорості — передбачає відкритість щодо факту, характеру та обсягу використання штучного інтелекту у випадках, коли таке використання може мати значення для оцінювання самостійності роботи, достовірності результату, академічної доброчесності або прийняття рішення.

У випадках, передбачених цією Політикою, законодавством України, умовами конкретного завдання або іншими обов'язковими вимогами, використання ШІ підлягає декларуванню.

3.6. Принцип академічної доброчесності та збереження самостійної інтелектуальної діяльності — передбачає, що використання систем штучного інтелекту не повинно підміняти власні знання, уміння, професійне судження, дослідницьку діяльність, аргументацію або творчий внесок особи у випадках, коли саме їх формування чи оцінювання є метою відповідної діяльності або завдання.

Допустимість використання ШІ визначається з урахуванням того, які саме результати навчання, компетентності, професійні або дослідницькі навички мають бути сформовані чи підтверджені.

3.7. Принцип достовірності та критичної перевірки — передбачає, що результати, отримані за допомогою систем штучного інтелекту, не повинні сприйматися як достовірні лише внаслідок їх створення такою системою.

Факти, числові дані, посилання, цитати, нормативні положення, наукові твердження, статистичні показники, розрахунки та інші істотні відомості, отримані з використанням ШІ, підлягають перевірці за надійними та, за можливості, першоджерелами.

3.8. Принцип захисту персональних даних, конфіденційності та інформаційної безпеки — передбачає використання систем штучного інтелекту таким чином, щоб не допускати неправомірного розкриття, передавання, зберігання або подальшого використання персональних даних, службової, конфіденційної та іншої інформації з обмеженим доступом.

До систем штучного інтелекту повинні передаватися лише ті дані та в тому обсязі, які є необхідними для виконання відповідного завдання та можуть бути законно використані з цією метою.

3.9. Принцип поваги до прав інтелектуальної власності — передбачає, що використання систем штучного інтелекту, матеріалів, створених із їх допомогою, а також матеріалів третіх осіб, які вводяться до таких систем, має здійснюватися з дотриманням авторських та інших прав інтелектуальної власності.

Використання ШІ не звільняє користувача від обов'язку дотримуватися правил цитування, атрибуції авторства, використання ліцензійних матеріалів та інших вимог, встановлених законодавством і правилами академічної діяльності.

3.10. Принцип рівності, недискримінації та доступності — передбачає недопущення використання систем штучного інтелекту у спосіб, що може призводити до дискримінації, необґрунтованого обмеження прав, відтворення упереджень або створення нерівних умов для учасників освітнього процесу чи працівників Інституту.

Якщо використання конкретної системи ШІ є обов'язковою складовою освітнього завдання або іншої діяльності, мають бути враховані можливості рівного доступу до відповідного інструменту або забезпечена функціонально прийнятна альтернатива.

3.11. Принцип пропорційності ризику — означає, що вимоги до перевірки, контролю, декларування та безпеки використання ШІ мають відповідати потенційним наслідкам його застосування.

Чим істотнішими можуть бути наслідки помилки системи штучного інтелекту для результатів навчання, наукових висновків, прав людини, управлінських рішень, персональних даних або репутації Інституту, тим вищим має бути рівень людського контролю та перевірки.

3.12. Принцип доцільності — передбачає, що використання штучного інтелекту має бути обґрунтованим метою конкретного завдання та створювати освітню, наукову, професійну, управлінську або організаційну цінність.

Сам факт доступності технології штучного інтелекту не є достатньою підставою для її застосування, якщо використання такої технології не покращує результат діяльності, створює невиправдані ризики або суперечить меті відповідного завдання.

4. МОДЕЛІ ДОПУСТИМОГО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

4.1. З метою забезпечення єдиного та зрозумілого підходу до використання штучного інтелекту в освітньому процесі Інститут застосовує чотири моделі допустимого використання ШІ: ШІ-0, ШІ-1, ШІ-2 та ШІ-3.

Модель визначає допустимий характер і обсяг використання систем штучного інтелекту під час виконання конкретного навчального завдання, контрольного заходу або іншої форми освітньої діяльності.

4.2. Модель допустимого використання ШІ визначається викладачем з урахуванням мети завдання, програмних результатів навчання, компетентностей, що формуються або оцінюються, необхідного рівня самостійності роботи здобувача освіти та ризиків використання систем штучного інтелекту.

У межах однієї освітньої компоненти для різних завдань можуть встановлюватися різні моделі використання ШІ.

4.3. Модель ШІ-0 — використання ШІ не допускається.

Модель ШІ-0 застосовується у випадках, коли метою завдання є перевірка самостійних знань, умінь, навичок, професійного судження або інших результатів навчання здобувача освіти і використання систем штучного інтелекту може унеможливити об'єктивне оцінювання таких результатів.

За цієї моделі здобувач освіти виконує завдання без використання генеративного ШІ та інших систем ШІ, здатних сформулювати, підказати або істотно змінити зміст відповіді.

Допускається використання виключно тих цифрових та допоміжних технологій, які прямо дозволені умовами відповідного завдання. Використання будь-яких інших цифрових або допоміжних технологій вважається недозволеним, якщо інше прямо не встановлено умовами відповідного завдання.

4.4. Модель ШІ-1 — ШІ як допоміжний інструмент.

За моделі ШІ-1 дозволяється використання систем штучного інтелекту для допоміжних операцій, які не підміняють виконання здобувачем освіти визначальної інтелектуальної частини завдання.

До такого використання можуть належати пояснення складного матеріалу, пошук можливих напрямів роботи, формування ідей, структурування інформації, мовне редагування, переклад, самоперевірка, отримання зворотного зв'язку щодо вже підготовленого власного матеріалу, технічне форматування та інші допоміжні дії, якщо вони не суперечать меті конкретного завдання.

За цієї моделі не допускається подання як власного результату тексту, висновків, розрахунків, програмного коду, аналітичних матеріалів або інших змістовних результатів, сформованих системою ШІ замість здобувача освіти.

4.5. Модель ШІ-2 — дозволене змістовне використання ШІ з обов'язковим декларуванням.

За моделі ШІ-2 системи штучного інтелекту можуть використовуватися не лише як допоміжний інструмент, а й для створення окремих змістовних елементів роботи, зокрема варіантів тексту, структури, програмного коду, розрахунків, візуалізацій, ідей, моделей, сценаріїв або інших результатів, якщо це не суперечить меті завдання.

Здобувач освіти зобов'язаний критично перевірити отримані результати, здійснити їх необхідне доопрацювання, забезпечити достовірність використаної інформації та нести відповідальність за кінцевий результат.

Використання ШІ за моделлю ШІ-2 підлягає декларуванню відповідно до вимог цієї Політики.

Здобувач освіти повинен бути здатним пояснити зміст поданої роботи, логіку її виконання, використані методи, вихідні дані та роль системи штучного інтелекту в отриманні кінцевого результату.

4.6. Модель ІІІ-3 — інтегроване використання ІІІ як складова завдання.

За моделі ІІІ-3 використання систем штучного інтелекту є дозволеною або обов'язковою складовою виконання самого завдання і безпосередньо пов'язане з його навчальною метою.

Такі завдання можуть передбачати формулювання та вдосконалення запитів до систем ІІІ, порівняння результатів різних систем або різних стратегій взаємодії з ними, виявлення помилок і упереджень, перевірку достовірності результатів, критичний аналіз, редагування та покращення створеного ІІІ матеріалу, спільну роботу людини й системи ІІІ або інші форми свідомого використання технологій штучного інтелекту.

Під час оцінювання завдань моделі ІІІ-3 основна увага має приділятися не факту отримання результату від системи ІІІ, а здатності здобувача освіти до постановки завдання, критичного аналізу, перевірки, аргументованого вибору, доопрацювання та відповідального використання отриманого результату.

Використання ІІІ за моделлю ІІІ-3 підлягає декларуванню, якщо інше прямо не передбачено умовами завдання.

4.7. Викладач може конкретизувати умови відповідної моделі для окремого завдання, зокрема визначати дозволені або недозволені способи використання ІІІ, вимоги до декларування, перевірки результатів, збереження матеріалів взаємодії із системою ІІІ або усного захисту роботи.

Такі додаткові умови не повинні суперечити загальним вимогам відповідної моделі та цій Політиці.

4.8. Інформація про встановлену модель використання ІІІ та, за необхідності, додаткові умови його застосування має бути доведена до відома здобувачів освіти до початку виконання відповідного завдання або контрольного заходу.

Модель може зазначатися в силабусі, робочій програмі освітньої компоненти, методичних рекомендаціях, описі завдання в системі дистанційного навчання, матеріалах контрольного заходу або іншим способом, що забезпечує однозначне й завчасне інформування здобувачів освіти.

4.9. Якщо для звичайного навчального завдання викладачем не визначено модель допустимого використання ІІІ, за замовчуванням застосовується модель ІІІ-1.

Це правило не поширюється на іспити, заліки, модульні контрольні роботи, аудиторні контрольні заходи та інші форми контрольованого оцінювання, під час яких за відсутності окремо визначених умов за замовчуванням застосовується модель ІІІ-0.

4.10. Встановлення моделі ІІІ-0 не повинно застосовуватися лише з метою формальної заборони технології. Вибір такої моделі має бути обґрунтований необхідністю самостійного підтвердження відповідних результатів навчання або іншою об'єктивною освітньою потребою.

Так само використання моделей ІІІ-2 або ІІІ-3 не повинно знижувати вимоги до досягнення програмних результатів навчання та особистого інтелектуального внеску здобувача освіти.

4.11. Умови використання ІІІ не можуть бути змінені викладачем після початку виконання завдання в спосіб, що погіршує становище здобувача освіти або створює підстави для ретроспективного визнання раніше дозволених дій порушенням.

У разі необхідності зміни умов для наступних етапів виконання завдання здобувачі освіти мають бути завчасно поінформовані про такі зміни.

4.12. Якщо виконання завдання за моделлю ІІІ-2 або ІІІ-3 передбачає використання конкретного сервісу, платної функції або технічного ресурсу, до якого не всі здобувачі освіти мають рівний доступ, викладач або Інститут має забезпечити доступ до такого ресурсу або запропонувати функціонально прийнятну альтернативу.

5. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

5.1. Інститут підтримує відповідальне використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі як інструменту, що може сприяти підвищенню якості навчання, розвитку цифрових і професійних компетентностей, персоналізації освітнього процесу, формуванню критичного мислення та підготовці здобувачів освіти до професійної діяльності в умовах поширення технологій штучного інтелекту.

Використання ІІІ в освітньому процесі має бути спрямоване на досягнення програмних результатів навчання та не повинно підміняти діяльність здобувача освіти у випадках, коли самостійне виконання є предметом навчання або оцінювання.

5.2. Науково-педагогічні та педагогічні працівники можуть використовувати системи штучного інтелекту для підготовки та вдосконалення навчальних і методичних матеріалів, зокрема для:

- формування ідей і структури навчальних матеріалів;
- підготовки прикладів, навчальних ситуацій, кейсів і сценаріїв занять;
- створення проєктів тестових, практичних, творчих та інтерактивних завдань;

- підготовки візуальних матеріалів і презентацій;
- адаптації матеріалу до різного рівня підготовки здобувачів освіти;
- створення додаткових пояснень, прикладів і матеріалів для самостійної роботи;
- мовного редагування, перекладу та технічного оформлення матеріалів;
- інших освітніх цілей, що не суперечать цій Політиці.

Матеріали, створені або суттєво змінені за допомогою ШІ, до їх використання в освітньому процесі мають бути перевірені викладачем на достовірність, коректність, актуальність, відповідність освітній програмі, меті заняття та рівню підготовки здобувачів освіти.

5.3. Здобувачі освіти можуть використовувати системи штучного інтелекту відповідно до моделі допустимого використання ШІ, встановленої для конкретного завдання згідно з розділом 4 цієї Політики.

Залежно від встановленої моделі таке використання може включати:

- отримання додаткових пояснень навчального матеріалу;
- пошук напрямів опрацювання теми та потенційних джерел інформації з подальшою перевіркою першоджерел;
- формування й уточнення ідей;
- структурування власного матеріалу;
- самоперевірку та отримання зворотного зв'язку;
- мовне редагування та переклад;
- аналіз, моделювання та візуалізацію інформації;
- створення окремих елементів роботи;
- інші види діяльності, прямо дозволені відповідною моделлю або умовами завдання.

5.4. Викладач, визначаючи умови виконання навчального завдання, має забезпечити їх однозначне формулювання та не допускати ситуацій, за яких здобувач освіти не може обґрунтовано встановити, який рівень використання ШІ є допустимим.

У разі встановлення додаткових обмежень або спеціальних вимог викладач має чітко зазначити:

- які способи використання ІІІ дозволені;
- які способи використання ІІІ не допускаються;
- чи потрібне декларування використання ІІІ;
- чи необхідно зберігати матеріали взаємодії із системою ІІІ;
- чи передбачається усний захист, пояснення логіки виконання або інша форма підтвердження самостійності роботи.

5.5. Поширення генеративного ІІІ має враховуватися під час проєктування навчальних завдань та форм оцінювання.

Викладачам рекомендується надавати перевагу завданням, які дають можливість оцінити не лише кінцевий продукт, а й процес досягнення результату, зокрема здатність здобувача освіти:

- аналізувати та інтерпретувати інформацію;
- аргументувати власну позицію;
- застосовувати знання до конкретних практичних ситуацій;
- здійснювати розрахунки та пояснювати їх логіку;
- порівнювати альтернативні рішення;
- критично оцінювати результати, створені ІІІ;
- робити самостійні висновки;
- усно пояснювати та захищати виконану роботу.

5.6. Під час іспитів, заліків, модульних контрольних робіт, тестування, аудиторних контрольних робіт та інших форм контрольованого оцінювання використання ІІІ здійснюється відповідно до моделі, визначеної викладачем.

За відсутності окремо встановленої моделі застосовується правило, визначене пунктом 4.9 цієї Політики.

Використання систем ІІІ всупереч встановленій моделі або умовам відповідного контрольного заходу розглядається як недозволена допомога та оцінюється відповідно до правил академічної доброчесності Інституту.

5.7. Викладач може використовувати системи штучного інтелекту як допоміжний інструмент під час аналізу студентських робіт, підготовки коментарів, формування попереднього зворотного зв'язку, систематизації типових помилок або виконання інших допоміжних операцій.

Остаточне оцінювання результатів навчання здійснюється викладачем. Не допускається повне делегування системі штучного інтелекту прийняття рішення щодо оцінки здобувача освіти.

5.8. Зворотний зв'язок, рекомендації або коментарі, підготовлені викладачем із використанням ШІ та надані здобувачу освіти як результат педагогічного оцінювання, мають бути перевірені викладачем.

Відповідальність за зміст такого зворотного зв'язку несе викладач, який його надає.

5.9. Використання ШІ під час виконання курсових робіт, кваліфікаційних робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань та інших комплексних академічних робіт здійснюється відповідно до цієї Політики, вимог академічної доброчесності та спеціальних методичних вимог до відповідного виду роботи.

Якщо до складу такої роботи включаються змістовні результати, створені за допомогою генеративного ШІ, їх використання підлягає декларуванню у порядку, встановленому цією Політикою.

Спеціальні правила щодо використання ШІ в кваліфікаційних та інших академічних роботах можуть деталізуватися окремими методичними документами Інституту.

5.10. Використання ШІ не може підміняти виконання здобувачем освіти практичних, лабораторних, розрахункових, творчих, професійних або інших дій, якщо саме виконання таких дій є результатом навчання, що підлягає формуванню або оцінюванню.

У разі використання ШІ для моделювання, аналізу або пояснення таких дій здобувач освіти повинен бути здатним самостійно продемонструвати розуміння відповідного процесу, методу або результату.

5.11. Використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі має здійснюватися з дотриманням вимог щодо захисту персональних даних, конфіденційності, авторського права та інформаційної безпеки, встановлених цією Політикою та іншими нормативними документами Інституту.

6. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

6.1. Інститут підтримує відповідальне використання технологій штучного інтелекту в науковій і науково-дослідній діяльності як допоміжного або

дослідницького інструменту за умови дотримання принципів академічної доброчесності, достовірності, відтворюваності результатів, захисту даних, конфіденційності та прав інтелектуальної власності.

Використання ШІ не звільняє дослідника від особистої відповідальності за методологію дослідження, коректність вихідних даних, достовірність результатів, обґрунтованість висновків та зміст наукового твору.

6.2. Системи штучного інтелекту можуть використовуватися в науковій діяльності, зокрема для формування та уточнення дослідницьких ідей, попереднього пошуку напрямів дослідження, структурування інформації, мовного редагування і перекладу, підготовки програмного коду, оброблення та візуалізації даних, моделювання, аналізу інформації та виконання інших допоміжних або дослідницьких операцій.

Допустимість конкретного способу використання ШІ визначається з урахуванням методології дослідження, вимог академічної доброчесності, правил відповідного наукового видання, грантової програми, замовника дослідження або іншої сторони, вимоги якої є обов'язковими для автора.

6.3. Система штучного інтелекту не може визнаватися автором або співавтором наукової публікації, дослідницького звіту, монографії, тез, кваліфікаційної чи іншої академічної роботи.

Авторство передбачає особистий інтелектуальний внесок, здатність нести відповідальність за зміст твору та виконувати інші обов'язки автора, які не можуть бути покладені на систему штучного інтелекту.

6.4. Результати, отримані за допомогою систем ШІ, не можуть використовуватися як заміна першоджерел.

Якщо система ШІ надає відомості про наукову публікацію, нормативний акт, статистичні дані, цитату, дослідження або інше джерело, автор зобов'язаний перевірити існування такого джерела, звернутися до його оригіналу та переконатися у відповідності використаної інформації змісту першоджерела.

Посилання на джерело, сформоване системою ШІ, без перевірки його існування та змісту не допускається.

6.5. Забороняється використовувати системи штучного інтелекту для фабрикації або фальсифікації наукових результатів, зокрема створення та подання як достовірних неіснуючих джерел, цитат, результатів експериментів, спостережень, опитувань, статистичних даних, розрахунків, показників або інших відомостей.

Не допускається приховування за допомогою ІІІ помилок, маніпулювання результатами дослідження або створення хибного уявлення щодо способу отримання наукового результату.

6.6. Використання систем штучного інтелекту, яке істотно вплинуло на зміст, методологію, аналіз даних, інтерпретацію результатів або формування висновків наукового твору, підлягає декларуванню.

У відповідному повідомленні має бути достатньо інформації для розуміння ролі ІІІ в підготовці роботи, зокрема може зазначатися назва системи, характер виконаних за її допомогою операцій, мета використання та, за необхідності, методика взаємодії із системою.

Форма і місце такого декларування визначаються вимогами законодавства, правилами Інституту, наукового видання, конференції, грантової програми або іншими обов'язковими вимогами.

6.7. Якщо використання системи ІІІ є істотною складовою методології дослідження або суттєво впливає на отримані результати, дослідник має, наскільки це можливо, забезпечити можливість простежити спосіб отримання результату.

Для цього можуть зберігатися відомості про використану систему, її версію або модель, дату використання, ключові параметри, запити, вихідні дані та інші матеріали, необхідні для оцінювання або відтворення відповідного етапу дослідження.

Обсяг такої документації визначається характером дослідження та значенням використання ІІІ для його результатів.

6.8. Персональні дані учасників досліджень, неопубліковані результати, рукописи, комерційна таємниця, службова, конфіденційна та інша інформація з обмеженим доступом можуть передаватися до систем штучного інтелекту лише за наявності належних правових та організаційних підстав і достатніх гарантій захисту такої інформації.

За можливості під час роботи із системами ІІІ мають використовуватися знеособлені або іншим чином належно захищені дані.

6.9. Використання систем штучного інтелекту під час рецензування, експертного оцінювання, підготовки відгуків, висновків або інших матеріалів, що містять неопубліковану чи конфіденційну інформацію, допускається лише у випадках, коли таке використання не суперечить правилам відповідного процесу та не створює ризику неправомірного розкриття інформації.

Система ІІІ може використовуватися лише як допоміжний інструмент і не може замінювати професійне судження рецензента, експерта або наукового керівника.

6.10. Науковий працівник, автор, рецензент або інша особа, яка використовує систему ШІ в науковій діяльності, має враховувати можливі алгоритмічні упередження, помилки, обмеження даних, на яких працює система, та інші фактори, що можуть впливати на об'єктивність і достовірність результату.

У випадках, коли результати роботи ШІ мають істотне значення для наукових висновків, вони повинні бути перевірені незалежними методами, першоджерелами або іншими належними способами.

6.11. Використання ШІ під час підготовки матеріалів для наукових видань, конференцій, грантових заявок, наукових проєктів, звітів або інших зовнішніх матеріалів здійснюється також з урахуванням правил відповідного видавця, організатора, грантодавця, замовника або іншої установи.

Якщо такі правила встановлюють більш суворі обмеження щодо використання або декларування ШІ, ніж ця Політика, застосовуються відповідні спеціальні вимоги.

6.12. Остаточні наукові висновки, інтерпретація результатів і рішення щодо оприлюднення наукових результатів мають ґрунтуватися на професійному судженні автора або дослідницького колективу та не можуть бути повністю делеговані системі штучного інтелекту.

7. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ТА СЛУЖБОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

7.1. Інститут підтримує відповідальне використання систем штучного інтелекту в управлінській, адміністративній та службовій діяльності для підвищення ефективності роботи, якості аналітичного забезпечення, підготовки документів, організації комунікації та автоматизації рутинних процесів.

Використання ШІ в управлінській діяльності має здійснюватися з дотриманням принципів людського контролю, персональної відповідальності, достовірності, конфіденційності, захисту персональних даних, інформаційної безпеки та пропорційності ризику.

7.2. Працівники Інституту можуть використовувати системи штучного інтелекту, зокрема для:

- підготовки проєктів документів, листів, довідок, аналітичних матеріалів та інформаційних повідомлень;
- структурування та узагальнення інформації;
- підготовки проєктів планів, звітів, таблиць і презентацій;
- аналізу відкритих або належним чином підготовлених даних;

- мовного редагування, перекладу та технічного форматування документів;
- підготовки варіантів управлінських рішень і сценаріїв;
- організації внутрішньої та зовнішньої комунікації;
- автоматизації повторюваних і технічних операцій;
- інших службових завдань, якщо таке використання не суперечить законодавству, цій Політиці та внутрішнім нормативним документам Інституту.

7.3. Матеріали, підготовлені за допомогою систем штучного інтелекту для службового використання, мають розглядатися як проєктні або допоміжні до моменту їх перевірки та схвалення відповідальною особою.

Працівник, який використовує такий матеріал у службовій діяльності, зобов'язаний перевірити його зміст, фактичні дані, розрахунки, посилання на нормативно-правові акти, дати, назви установ, персоналії та інші істотні відомості.

Факт створення або редагування документа за допомогою ШІ не змінює встановленого порядку його погодження, підписання, реєстрації та зберігання.

7.4. Системи штучного інтелекту можуть використовуватися для підготовки аналітичних матеріалів, прогнозів, порівнянь, варіантів рішень та рекомендацій, однак такі результати не можуть автоматично вважатися достатньою підставою для прийняття управлінського рішення.

Особа, уповноважена приймати рішення, має оцінити достовірність вихідних даних, логіку аналізу, можливі обмеження та ризики використання результату ШІ.

7.5. Не допускається прийняття виключно на підставі автоматизованого результату системи штучного інтелекту рішень, що можуть мати істотні наслідки для прав, статусу або законних інтересів особи, зокрема рішень щодо:

- прийняття на роботу, переведення, оцінювання діяльності або припинення трудових відносин;
- застосування дисциплінарних заходів;
- зарахування, переведення, відрахування або поновлення здобувачів освіти;
- призначення або позбавлення стипендій, пільг чи інших переваг;
- оцінювання результатів навчання;

- встановлення факту порушення академічної доброчесності;
- інших рішень, здатних істотно впливати на права або законні інтереси фізичної особи.

ШІ може використовуватися для допоміжного аналізу в таких випадках лише за умови належного людського контролю та самостійного оцінювання відповідальною особою всіх істотних обставин.

7.6. Під час використання систем ШІ у кадровій, освітній, фінансовій, договірній, юридичній або іншій діяльності, пов'язаній із підвищеним ризиком помилки, працівник має застосовувати підвищений рівень перевірки отриманих результатів.

Результати ШІ не можуть замінювати перевірку чинного законодавства, офіційних нормативно-правових актів, бухгалтерських документів, договорів, первинних даних, рішень уповноважених органів або іншого належного джерела інформації.

7.7. Не допускається введення до відкритих або неналежним чином захищених систем штучного інтелекту персональних даних, службової, конфіденційної, комерційної, фінансової чи іншої інформації з обмеженим доступом, якщо для такого передавання відсутні належні правові та організаційні підстави.

Перед використанням службової інформації в системі ШІ працівник має оцінити необхідність її передавання та, за можливості, вилучити або знеособити дані, які не є необхідними для виконання відповідного завдання.

7.8. Забороняється передавати системам штучного інтелекту облікові дані, паролі, ключі доступу, секретні коди, реквізити засобів автентифікації та іншу інформацію, яка може надати стороннім особам або системам несанкціонований доступ до інформаційних ресурсів Інституту.

7.9. Під час підготовки офіційних повідомлень, публічних заяв, інформації для вебсайту, соціальних мереж, засобів масової інформації або інших зовнішніх комунікацій матеріали, створені за допомогою ШІ, повинні бути перевірені та схвалені працівником, відповідальним за відповідну комунікацію.

Не допускається оприлюднення згенерованих ШІ матеріалів, які можуть створити хибне уявлення про реальні події, офіційну позицію Інституту, висловлювання конкретних осіб або інші істотні обставини.

У випадках використання синтетичних зображень, аудіо, відео або інших матеріалів, які можуть бути сприйняті як документальне відображення реальних подій, характер їх створення має бути позначений у спосіб, що не вводить аудиторію в оману.

7.10. Використання систем ШІ для автоматичного транскрибування нарад, засідань, співбесід, консультацій або інших комунікацій допускається за умови дотримання вимог щодо конфіденційності, захисту персональних даних та інформування учасників у випадках, коли таке інформування необхідне відповідно до законодавства або внутрішніх правил Інституту.

Отриманий автоматичний запис або підсумок не замінює офіційного протоколу чи іншого документа, якщо для відповідного процесу встановлена обов'язкова форма документування.

7.11. Якщо результат, сформований із суттєвим використанням ШІ, безпосередньо вплинув на важливе управлінське рішення, Інститут може вимагати збереження відомостей, достатніх для розуміння способу його отримання, зокрема вихідних даних, основних припущень, використаної системи або інших істотних параметрів.

Обсяг такого документування має бути пропорційним значенню та потенційним наслідкам відповідного рішення.

7.12. Структурні підрозділи та працівники Інституту під час вибору систем штучного інтелекту для регулярного службового використання мають враховувати:

- умови оброблення та зберігання даних;
- політику конфіденційності відповідного сервісу;
- можливість використання введених даних для навчання або вдосконалення моделей;
- рівень доступу до службової інформації;
- наявність належних засобів автентифікації та захисту;
- правові та репутаційні ризики;
- можливість використання корпоративних або інших захищених версій відповідного сервісу.

У разі виникнення відповідної потреби Інститут може окремим внутрішнім актом визначати перелік рекомендованих, дозволених, обмежених або заборонених до використання систем штучного інтелекту для окремих видів службової діяльності чи категорій інформації.

7.13. Автоматизація службових процесів із використанням ШІ не повинна призводити до втрати належного контролю за виконанням функцій,

відповідальність за які покладена на конкретного працівника або структурний підрозділ.

Працівник не може посилатися на автоматизований характер процесу як на підставу для звільнення від відповідальності за рішення або дію, що належать до його службових повноважень.

7.14. Інститут може впроваджувати системи штучного інтелекту для внутрішніх управлінських та адміністративних процесів за умови попереднього оцінювання доцільності їх використання, потенційних ризиків, вимог до захисту інформації та необхідного рівня людського контролю.

8. ЗАХИСТ ДАНИХ, КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ ТА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА

8.1. Використання систем штучного інтелекту в Інституті має здійснюватися з дотриманням вимог законодавства України та внутрішніх нормативних документів Інституту щодо захисту персональних даних, конфіденційної, службової та іншої інформації з обмеженим доступом, а також вимог інформаційної безпеки.

8.2. Перед передаванням будь-якої інформації до системи штучного інтелекту користувач має оцінити:

- чи є передавання такої інформації необхідним для виконання завдання;
- чи має користувач право передавати відповідну інформацію третій стороні або зовнішньому цифровому сервісу;
- чи містить інформація персональні, конфіденційні, службові або інші захищені дані;
- яким чином відповідний сервіс зберігає, обробляє та може повторно використовувати отримані дані;
- чи існує можливість виконати завдання без передавання захищеної інформації.

8.3. Під час використання систем ШІ застосовується принцип мінімізації даних: до системи має передаватися лише той обсяг інформації, який є об'єктивно необхідним для виконання конкретного завдання.

За можливості персональні або інші захищені дані мають бути видалені, знеособлені, псевдонімізовані або замінені умовними даними до їх передавання системі ШІ.

8.4. Не допускається введення до публічно доступних або неналежним чином захищених систем штучного інтелекту:

- персональних даних, якщо для їх передавання відсутні належні правові підстави;
- службової, конфіденційної інформації та інформації з обмеженим доступом;
- облікових даних, паролів, ключів доступу, кодів автентифікації та інших засобів доступу до інформаційних систем;
- матеріалів внутрішніх перевірок, службових розслідувань та дисциплінарних процедур;
- кадрових, фінансових, договірних та інших документів, що містять захищену інформацію;
- неопублікованих результатів досліджень, рукописів та матеріалів, отриманих на рецензування, якщо їх передавання не дозволене відповідними правилами;
- матеріалів іспитів, контрольних робіт, тестових банків та інших матеріалів оцінювання до моменту їх проведення або оприлюднення, якщо їх розкриття може порушити об'єктивність оцінювання;
- іншої інформації, розкриття якої може завдати шкоди правам та законним інтересам осіб або Інституту.

8.5. Передавання захищеної інформації до системи штучного інтелекту допускається лише за умови наявності належних правових підстав, обґрунтованої службової або наукової необхідності та достатніх технічних і організаційних гарантій її захисту.

У випадках підвищеного ризику має надаватися перевага корпоративним, локальним або іншим захищеним рішенням, умови використання яких дозволяють Інституту контролювати оброблення відповідної інформації.

8.6. Якщо система штучного інтелекту надає користувачеві можливість обирати, чи можуть передані дані або матеріали взаємодії використовуватися для подальшого навчання, вдосконалення або інших цілей постачальника сервісу, під час роботи зі службовою або іншою непублічною інформацією має обиратися режим, що максимально обмежує таке повторне використання, якщо інше не обґрунтовано метою роботи та не дозволено внутрішніми правилами Інституту.

8.7. Не допускається використання особистих облікових записів або сервісів із невідомими умовами зберігання та оброблення даних для систематичної роботи з інформацією Інституту, що має обмежений характер.

У разі впровадження Інститутом корпоративних або спеціально визначених систем ШІ для службової діяльності працівники мають використовувати їх відповідно до встановленого порядку.

8.8. Під час використання ШІ для аналізу документів, електронного листування, записів нарад, заяв, звернень, академічних робіт або інших матеріалів користувач має переконатися, що передавання такого матеріалу до системи ШІ не порушує прав осіб, інформація про яких у ньому міститься, та не суперечить меті, з якою відповідна інформація була отримана Інститутом.

8.9. Використання систем ШІ для автоматичного запису, транскрибування, узагальнення або аналізу комунікацій має здійснюватися з урахуванням характеру відповідної комунікації, її конфіденційності та необхідності інформування учасників про використання такого інструменту.

Особливої обережності потребує застосування таких систем під час засідань, співбесід, консультацій, дисциплінарних процедур, обговорення персональних питань або інших комунікацій, що містять непублічну інформацію.

8.10. Матеріали, створені системами ШІ на основі внутрішніх даних Інституту, можуть містити або відтворювати конфіденційну інформацію. Користувач зобов'язаний перевіряти результат перед його подальшим поширенням, оприлюдненням або передаванням третім особам.

8.11. Забороняється використовувати системи штучного інтелекту для обходу встановлених Інститутом засобів інформаційної безпеки, отримання несанкціонованого доступу до інформаційних ресурсів, пошуку або використання вразливостей з метою, що не пов'язана з належно санкціонованим тестуванням або навчальною діяльністю.

8.12. У разі ненавмисного передавання до системи штучного інтелекту персональних, конфіденційних, службових або інших захищених даних користувач має невідкладно вжити доступних заходів для припинення їх подальшого поширення та повідомити про інцидент у порядку, встановленому внутрішніми документами Інституту.

8.13. Вимоги цього розділу застосовуються до всіх випадків використання систем штучного інтелекту незалежно від того, чи використовуються вони в освітній, науковій, управлінській, адміністративній або іншій діяльності Інституту.

9. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

9.1. Використання систем штучного інтелекту в освітній, науковій та іншій академічній діяльності має здійснюватися з дотриманням законодавства

України, принципів академічної доброчесності, цієї Політики та інших внутрішніх нормативних документів Інституту.

Сам по собі факт використання системи штучного інтелекту не є порушенням академічної доброчесності, якщо таке використання відповідає встановленим правилам, умовам відповідного завдання та вимогам щодо декларування.

9.2. Дотримання правил використання штучного інтелекту під час виконання конкретного завдання визначається насамперед шляхом встановлення:

- яка модель використання ШІ була визначена для відповідного завдання;
- чи відповідав фактичний спосіб використання ШІ вимогам установленої моделі та додатковим умовам завдання;
- чи було виконано вимоги щодо декларування використання ШІ, якщо таке декларування було обов'язковим.

Якщо модель використання ШІ для завдання окремо не визначалася, застосовуються правила за замовчуванням, установлені пунктом 4.9 цієї Політики.

9.3. Порушенням установлених правил використання ШІ є, зокрема:

- використання систем штучного інтелекту за моделлю ШІ-0 або всупереч іншій прямо встановленій забороні;
- використання ШІ за моделлю ШІ-1 для виконання замість здобувача освіти змістовної частини завдання, яка відповідно до його умов мала бути виконана самостійно;
- використання ШІ за моделлю ШІ-2 або ШІ-3 без обов'язкового декларування такого використання;
- свідоме надання неправдивої або неповної інформації про характер використання ШІ;
- використання ШІ для фабрикації або фальсифікації джерел, даних, розрахунків, результатів досліджень чи інших матеріалів;
- інше використання ШІ, що прямо суперечить завчасно доведеним до здобувача освіти умовам відповідного завдання.

Кваліфікація встановленого порушення як конкретного виду порушення академічної доброчесності та визначення відповідних заходів реагування

здійснюються відповідно до законодавства України і внутрішніх нормативних документів Інституту.

9.4. У разі використання в академічному творі об'єкта або змістовного результату, згенерованого системою штучного інтелекту, автор зобов'язаний повідомити про таке використання відповідно до законодавства України та правил Інституту.

Декларування має давати можливість обґрунтовано встановити роль системи ШІ у створенні відповідного результату і, залежно від характеру роботи, може включати:

- назву використаної системи або сервісу;
- мету її використання;
- характер виконаних за допомогою ШІ операцій;
- опис змістовних елементів роботи, у створенні яких використовувався ШІ;
- методику взаємодії із системою ШІ, якщо вона має істотне значення для отриманого результату;
- інші відомості, визначені вимогами до відповідного виду академічної роботи.

9.5. Використання функцій, що мають переважно технічний або допоміжний характер і не призводять до включення до академічного твору самостійно згенерованого системою ШІ змістовного результату, зокрема автоматичної перевірки правопису, технічного форматування або інших аналогічних операцій, не потребує окремого декларування, якщо інше прямо не встановлено умовами завдання, правилами відповідного виду роботи або іншими обов'язковими вимогами.

Мовне редагування, переклад, переформулювання чи інші операції із застосуванням генеративного ШІ можуть потребувати декларування, якщо характер такого втручання істотно впливає на зміст або форму результату, що підлягає оцінюванню.

9.6. Використання ШІ за моделлю ШІ-2 підлягає обов'язковому декларуванню.

Використання ШІ за моделлю ШІ-3 також підлягає декларуванню, крім випадків, коли характер і спосіб використання ШІ повністю визначені самим завданням і викладачем прямо встановлено, що додаткове декларування не вимагається.

Форма декларування визначається цією Політикою, додатками до неї, методичними вимогами або умовами відповідного завдання.

9.7. Наявність окремих стилістичних, мовних, структурних або інших ознак, які можуть бути характерними для матеріалів, створених системами штучного інтелекту, сама по собі не є достатньою підставою для встановлення факту порушення академічної доброчесності.

Такі ознаки можуть бути підставою для додаткової перевірки самостійності виконання роботи в порядку, визначеному цією Політикою.

9.8. Автоматизовані системи та ШІ-детектори, призначені для оцінювання ймовірності створення матеріалу за допомогою штучного інтелекту, можуть використовуватися викладачем як допоміжний інструмент для виявлення робіт, що потребують додаткової перевірки.

Результат роботи такого засобу:

- не є самостійним доказом порушення академічної доброчесності;
- не може бути єдиною підставою для зниження оцінки, невизнання роботи або застосування заходів реагування;
- може враховуватися разом з іншими обставинами під час прийняття рішення про необхідність додаткової перевірки.

9.9. У разі виникнення обґрунтованих сумнівів щодо самостійності виконання роботи, дотримання встановленої моделі використання ШІ або достовірності декларування викладач має право провести додаткову перевірку.

Підставами для такої перевірки можуть бути, зокрема:

- суттєві фактичні, логічні або методологічні суперечності в роботі;
- використання неіснуючих або некоректно наведених джерел, цитат чи статистичних даних;
- суттєва невідповідність між представленим результатом і здатністю здобувача освіти пояснити спосіб його отримання;
- ознаки виконання завдання способом, що не відповідає встановленій моделі використання ШІ;
- результати автоматизованих засобів перевірки, якщо вони розглядаються лише як допоміжне джерело інформації;
- інші об'єктивні обставини, що дають підстави для перевірки самостійності виконання роботи.

Для встановлення фактичних обставин викладач має право:

- запропонувати здобувачу освіти пояснити зміст, логіку, методику та висновки поданої роботи;
- провести усний захист роботи або її окремої частини;
- запропонувати пояснити або відтворити окремий розрахунок, алгоритм, програмний код, висновок чи інший суттєвий елемент роботи;
- запропонувати виконати коротке співмірне за змістом підтверджувальне завдання;
- перевірити використані джерела, вихідні дані, розрахунки та інші матеріали;
- вимагати передбачені умовами завдання матеріали взаємодії із системою ІІІ, якщо обов'язок їх збереження був установлений до початку виконання роботи;
- використовувати інші обґрунтовані способи перевірки, які дають можливість встановити рівень самостійного володіння здобувачем освіти представленим результатом.

До завершення такої перевірки викладач має право відкласти виставлення остаточної оцінки за відповідну роботу.

9.10. Здобувач освіти зобов'язаний добросовісно сприяти проведенню обґрунтованої перевірки самостійності виконання роботи, зокрема надати пояснення щодо способу її виконання та продемонструвати володіння представленими результатами.

Безпідставна відмова від проходження такої перевірки або неможливість пояснити суттєві елементи поданої роботи можуть враховуватися разом з іншими обставинами під час вирішення питання щодо самостійності її виконання.

Такі обставини не повинні автоматично вважатися самостійним доказом конкретного виду порушення академічної доброчесності.

9.11. Відсутність у здобувача освіти історії запитів, скриншотів взаємодії із системою ІІІ, чернеток або інших технічних матеріалів не може сама по собі вважатися доказом порушення, якщо обов'язок їх збереження не був установлений та доведений до відома здобувача освіти до початку виконання відповідного завдання.

9.12. У разі розгляду питання щодо можливого порушення академічної доброчесності здобувачу освіти має бути надана можливість надати пояснення та матеріали на підтвердження своєї позиції.

Розгляд таких випадків та застосування заходів реагування здійснюються відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів Інституту з питань академічної доброчесності.

9.13. Система штучного інтелекту не може самостійно встановлювати факт порушення академічної доброчесності або визначати вид чи міру відповідальності.

Остаточне рішення приймається викладачем, уповноваженою особою або органом Інституту відповідно до їх повноважень та в порядку, встановленому законодавством і внутрішніми нормативними документами Інституту.

9.14. Заходи реагування на порушення правил використання ШІ визначаються відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів Інституту з питань академічної доброчесності.

Під час визначення характеру порушення та відповідного заходу реагування враховуються фактичні обставини, характер і масштаб порушення, його вплив на результати академічної діяльності, наявність умислу, повторність та інші істотні обставини.

10. ОРГАНІЗАЦІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ПОЛІТИКИ ТА ФОРМУВАННЯ ШІ-ГРАМОТНОСТІ

10.1. Реалізація цієї Політики здійснюється в межах чинної організаційної структури Інституту та є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти, системи забезпечення академічної доброчесності, методичної роботи, професійного розвитку працівників та цифрової трансформації Інституту.

Для реалізації Політики не створюється окрема постійно діюча система управління, якщо необхідність її створення не буде зумовлена подальшим розвитком технологій штучного інтелекту, змінами законодавства або потребами Інституту.

10.2. Ректор та Вчена рада Інституту в межах своїх повноважень забезпечують формування загальної інституційної позиції щодо відповідального використання штучного інтелекту, затвердження цієї Політики, внесення змін до неї та прийняття інших рішень стратегічного характеру.

10.3. Загальна координація реалізації цієї Політики здійснюється керівництвом Інституту відповідно до розподілу функціональних повноважень.

Перший проректор та інші проректори в межах визначених напрямів діяльності забезпечують узгодження застосування Політики в освітній, науковій, методичній, управлінській та інших сферах діяльності Інституту.

10.4. Структурний підрозділ Інституту, відповідальний за забезпечення якості освіти, у межах своєї компетенції:

- сприяє впровадженню положень цієї Політики у внутрішню систему забезпечення якості освіти;
- бере участь у підготовці методичних та інформаційних матеріалів щодо відповідального використання ШІ;
- узагальнює практику застосування Політики та проблемні питання, що виникають під час її реалізації;
- може ініціювати опитування, консультації та інші заходи для вивчення практики використання ШІ учасниками освітнього процесу;
- готує або бере участь у підготовці пропозицій щодо вдосконалення Політики та пов'язаних із нею внутрішніх нормативних документів.

10.5. Науково-методична рада Інституту в межах своєї компетенції сприяє методичному забезпеченню відповідального використання штучного інтелекту в освітньому процесі, зокрема шляхом:

- розроблення та розгляду методичних рекомендацій;
- узагальнення й поширення ефективних освітніх практик використання ШІ;
- сприяння адаптації методів навчання та оцінювання до умов поширення генеративного ШІ;
- організації або підтримки семінарів, консультацій, обміну досвідом та інших форм методичної роботи;
- розгляду пропозицій щодо вдосконалення методичного забезпечення освітніх компонентів з урахуванням розвитку технологій ШІ.

10.6. Факультети, кафедри, гаранті освітніх програм та інші структурні підрозділи в межах своєї компетенції забезпечують практичну реалізацію положень цієї Політики.

Кафедри та гаранті освітніх програм можуть розробляти додаткові рекомендації щодо використання ШІ з урахуванням особливостей відповідної спеціальності, освітньої програми або професійної діяльності за умови, що такі рекомендації не суперечать цій Політиці та не знижують встановлених нею гарантій і вимог.

10.7. Науково-педагогічні та педагогічні працівники несуть відповідальність за належне застосування цієї Політики в межах освітніх компонентів, які вони забезпечують, зокрема за:

- визначення моделей допустимого використання ІІІ відповідно до розділу 4 цієї Політики;
- завчасне та однозначне інформування здобувачів освіти про встановлені правила;
- адаптацію навчальних завдань та форм оцінювання до умов поширення технологій ІІІ;
- дотримання вимог щодо людського контролю під час оцінювання;
- формування у здобувачів освіти навичок критичного та відповідального використання ІІІ.

10.8. Структурні підрозділи та працівники, відповідальні за функціонування інформаційних систем та цифрової інфраструктури Інституту, в межах своїх повноважень забезпечують технічну і консультативну підтримку використання систем штучного інтелекту та беруть участь у реалізації вимог щодо інформаційної безпеки, захисту даних і доступу до цифрових ресурсів.

У разі необхідності вони можуть надавати пропозиції щодо технічної доцільності, безпечності та умов використання окремих систем ІІІ в діяльності Інституту.

10.9. Комісія або інший уповноважений орган Інституту з питань академічної доброчесності розглядає випадки можливих порушень, пов'язаних із використанням ІІІ, виключно в межах повноважень, установлених законодавством України та внутрішніми нормативними документами Інституту. Такий орган не здійснює загального управління використанням ІІІ в Інституті та не підміняє викладачів, кафедри або інші структурні підрозділи у визначенні допустимих моделей використання ІІІ.

10.10. Інститут сприяє формуванню ІІІ-грамотності науково-педагогічних, педагогічних, наукових, адміністративних та інших працівників.

Підвищення ІІІ-грамотності працівників може здійснюватися в межах чинної системи професійного розвитку та підвищення кваліфікації, зокрема через:

- курси підвищення кваліфікації;
- тренінги, семінари та вебінари;
- методичні заходи та консультації;
- самоосвіту та неформальне навчання;

- обмін практичним досвідом;
- участь у зовнішніх освітніх, наукових та професійних програмах.

Інститут не встановлює обов'язкової окремої форми підвищення кваліфікації з питань ІІІ для всіх працівників, якщо така необхідність не визначена окремим рішенням Інституту або вимогами законодавства.

10.11. Формування ІІІ-грамотності здобувачів освіти може здійснюватися через:

- зміст освітніх компонентів;
- окремі навчальні теми та практичні завдання;
- завдання моделей ІІІ-2 та ІІІ-3;
- консультації й методичні матеріали;
- тренінги, інформаційні заходи та інші форми освітньої діяльності.

Основною метою формування ІІІ-грамотності є розвиток здатності не лише користуватися відповідними технологіями, а й розуміти їх обмеження, критично перевіряти результати, захищати власні дані, дотримуватися академічної доброчесності та відповідально приймати рішення щодо доцільності використання ІІІ.

10.12. Інститут сприяє обміну досвідом між працівниками та структурними підрозділами щодо ефективного і відповідального використання технологій штучного інтелекту.

Виявлені позитивні практики можуть узагальнюватися у формі методичних рекомендацій, прикладів завдань, шаблонів, інформаційних матеріалів та інших ресурсів, доступних учасникам освітнього процесу.

10.13. Моніторинг реалізації цієї Політики здійснюється в межах чинної системи внутрішнього забезпечення якості освіти та не потребує створення окремої системи звітності щодо використання ІІІ.

За необхідності під час моніторингу можуть враховуватися:

- пропозиції викладачів, здобувачів освіти та структурних підрозділів;
- результати опитувань;
- практика розгляду випадків порушення правил використання ІІІ;
- зміни технологій та способів їх застосування;
- зміни законодавства України;

- рекомендації органів державної влади та професійних організацій;
- досвід інших закладів освіти.

10.14. Результати моніторингу можуть бути підставою для:

- внесення змін до цієї Політики;
- актуалізації методичних рекомендацій та додатків до неї;
- внесення змін до інших внутрішніх нормативних документів Інституту;
- організації додаткових заходів з підвищення ІІІ-грамотності;
- прийняття інших організаційних або методичних рішень.

10.15. Положення цієї Політики мають враховуватися під час перегляду та актуалізації внутрішніх нормативних документів Інституту, що регулюють питання академічної доброчесності, організації освітнього процесу, контрольних заходів, виконання кваліфікаційних робіт, розроблення силабусів, інформаційної безпеки та інших сфер, пов'язаних із використанням штучного інтелекту.

11. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОЛІТИКИ

11.1. Учасники освітнього процесу та працівники Інституту несуть відповідальність за дотримання вимог цієї Політики в межах своїх повноважень, функціональних обов'язків та характеру діяльності, під час якої використовуються системи штучного інтелекту.

11.2. Здобувачі освіти несуть відповідальність за дотримання встановлених моделей і правил використання ІІІ, достовірність поданих результатів, належне декларування використання ІІІ у випадках, коли воно є обов'язковим, та самостійність виконання тієї частини роботи, яка відповідно до умов завдання має виконуватися особисто.

11.3. Науково-педагогічні, педагогічні та наукові працівники несуть відповідальність за належне застосування вимог цієї Політики у своїй професійній діяльності, достовірність матеріалів і висновків, підготовлених із використанням ІІІ, дотримання принципу людського контролю та встановлених правил роботи з даними.

11.4. Адміністративні та інші працівники Інституту несуть відповідальність за результати використання систем ІІІ під час виконання службових обов'язків, зокрема за достовірність інформації, дотримання вимог конфіденційності, захисту персональних даних, інформаційної безпеки та належного порядку прийняття управлінських рішень.

11.5. Порухення цієї Політики оцінюється з урахуванням характеру відповідної діяльності, фактичних обставин, наслідків порушення, наявності умислу, повторності та інших істотних обставин.

11.6. Порухення правил використання ШІ, що має ознаки порушення академічної доброчесності, розглядається в порядку, встановленому законодавством України та внутрішніми нормативними документами Інституту з питань академічної доброчесності.

11.7. Порухення вимог щодо захисту персональних даних, конфіденційності, інформаційної безпеки, виконання службових обов'язків або інших вимог, що не належать до академічної доброчесності, розглядаються відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів Інституту, що регулюють відповідну сферу.

11.8. Застосування заходів реагування має бути пропорційним характеру та наслідкам установленого порушення і здійснюватися виключно уповноваженими особами або органами Інституту в межах їх компетенції.

Виявлення самого факту використання системи штучного інтелекту не є достатньою підставою для притягнення особи до відповідальності, якщо таке використання не порушувало законодавство України, цю Політику, умови відповідного завдання або інші обов'язкові вимоги.

Ця Політика сама по собі не встановлює окремих видів дисциплінарних чи інших стягнень, якщо такі заходи вже визначені законодавством України або іншими внутрішніми нормативними документами Інституту.

12. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

12.1. Ця Політика є внутрішнім нормативним документом Запорізького інституту економіки та інформаційних технологій і застосовується у взаємозв'язку з іншими внутрішніми нормативними документами Інституту.

12.2. Положення цієї Політики не можуть тлумачитися як такі, що скасовують або обмежують вимоги законодавства України у сферах освіти, академічної доброчесності, наукової діяльності, захисту персональних даних, авторського права, інформаційної безпеки, трудових відносин та інших відповідних сферах.

У разі суперечності між положеннями цієї Політики та вимогами законодавства України застосовуються норми законодавства України.

12.3. У разі суперечності між положеннями цієї Політики та іншими внутрішніми нормативними документами Інституту щодо питань використання штучного інтелекту відповідні документи мають бути приведені у взаємну відповідність у встановленому в Інституті порядку.

До моменту такого приведення норми застосовуються з урахуванням законодавства України, предмета регулювання відповідного документа та принципів цієї Політики.

12.4. Після набрання чинності цією Політикою підлягають перегляду та, за необхідності, актуалізації внутрішні нормативні та методичні документи Інституту, що регулюють питання:

- академічної доброчесності;
- організації освітнього процесу;
- проведення контрольних заходів;
- виконання курсових, кваліфікаційних та інших академічних робіт;
- розроблення силабусів і методичних матеріалів;
- підвищення кваліфікації працівників;
- захисту даних та інформаційної безпеки;
- інших сфер, у яких використання штучного інтелекту може мати істотне значення.

12.5. Ця Політика підлягає перегляду не рідше одного разу на навчальний рік, а також позачергово у разі:

- істотних змін законодавства України;
- появи нових державних або міжнародних рекомендацій;
- суттєвих змін технологій штучного інтелекту та способів їх використання;
- виявлення практичних проблем або нормативних колізій під час застосування Політики;
- надходження обґрунтованих пропозицій від структурних підрозділів, працівників або учасників освітнього процесу.

12.6. Перегляд Політики не обов'язково передбачає внесення змін до її основного тексту.

Питання практичного застосування, які потребують оперативного оновлення, можуть уточнюватися шляхом внесення змін до додатків, методичних рекомендацій, шаблонів, інструкцій та інших супровідних документів без зміни

основних принципів цієї Політики, якщо такі уточнення не суперечать її положенням.

12.7. Зміни та доповнення до цієї Політики затверджуються в установленому в Інституті порядку.

12.8. Додатки до цієї Політики є її складовою частиною, якщо інше прямо не визначено відповідним додатком або рішенням про його затвердження.

12.9. Інститут забезпечує доступ учасників освітнього процесу та працівників до актуальної редакції цієї Політики та пов'язаних з нею методичних матеріалів у спосіб, визначений внутрішніми правилами Інституту.

12.10. Реалізація цієї Політики має сприяти формуванню в Інституті культури відповідального використання штучного інтелекту, за якої технологічні можливості поєднуються з академічною доброчесністю, критичним мисленням, професійною відповідальністю, повагою до прав людини, безпекою та збереженням визначальної ролі людини у прийнятті рішень.

ДОДАТОК 1

МОДЕЛІ ДОПУСТИМОГО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Цей Додаток узагальнює моделі допустимого використання штучного інтелекту, визначені розділом 4 Політики, та призначений для практичного застосування під час організації освітнього процесу.

Модель	Коротке визначення	Що дозволено	Що не допускається	Декларування	Типові приклади застосування
 ШІ-0	Використання ШІ не допускається	Лише ті цифрові та допоміжні засоби, які прямо дозволені викладачем або умовами завдання	Використання генеративного ШІ та інших систем, здатних сформулювати, підказати або істотно змінити зміст відповіді; використання будь-яких інших недозволених цифрових засобів	Не застосовується, оскільки використання ШІ заборонене	Іспит, залік, модульна контрольна робота, аудиторне тестування, завдання на перевірку власних знань і навичок
 ШІ-1	ШІ як допоміжний інструмент	Пояснення матеріалу, формування ідей, пошук напрямів роботи, структурування інформації, мовне редагування, переклад, самоперевірка, зворотний зв'язок щодо власного матеріалу, технічне форматування	Передавання ШІ визначальної змістовної частини завдання, яка має бути виконана здобувачем самостійно; подання згенерованого змісту як власного результату	Не вимагається для технічного або допоміжного використання, якщо інше не встановлено умовами завдання	Домашні завдання, підготовка до занять, опрацювання літератури, робота з власною чернеткою
 ШІ-2	Дозволене змістовне використання ШІ з обов'язковим декларуванням	Створення окремих змістовних елементів роботи: тексту, структури, коду, розрахунків, візуалізацій, моделей, сценаріїв тощо — у межах умов завдання	Приховування факту або характеру використання ШІ; подання неперевіреного результату; нездатність пояснити зміст і логіку виконаної роботи	Обов'язкове	Аналітичні роботи, проекти, презентації, програмування, підготовка варіантів рішень, робота з великими масивами інформації
 ШІ-3	Інтегроване використання ШІ як частина самого завдання	Використання ШІ є дозволеною або обов'язковою складовою роботи: формування промптів, порівняння систем, критика відповідей, аналіз помилок, удосконалення результатів, спільна робота людини і ШІ	Формальне використання ШІ без власного аналізу, перевірки та осмислення результату; невиконання спеціальних вимог завдання	Обов'язкове, якщо викладач прямо не визначив інше	Завдання з ШІ-грамотності, критичний аналіз відповідей ШІ, порівняння моделей, prompt engineering, проекти із застосуванням ШІ

Загальні правила застосування моделей

1. Модель допустимого використання ШІ визначається викладачем для конкретного завдання або виду контролю.
2. У межах однієї освітньої компоненти можуть застосовуватися різні моделі.
3. Якщо для звичайного навчального завдання модель не визначена, за замовчуванням застосовується ШІ-1.
4. Якщо для іспиту, заліку, модульного або іншого контрольованого заходу модель не визначена, за замовчуванням застосовується ШІ-0.
5. Вимоги щодо моделі використання ШІ мають бути доведені до відома здобувачів освіти до початку виконання завдання.

6. Якщо викладач встановлює додаткові умови, вони мають бути сформульовані однозначно та не суперечити Політиці.

7. За моделей ШІ-2 і ШІ-3 здобувач освіти повинен бути здатним пояснити роль ШІ у виконанні роботи та продемонструвати володіння поданим результатом.

Рекомендоване коротке позначення в Moodle, силабусі або завданні

ШІ-0 — ШІ заборонено

ШІ-1 — ШІ дозволено як допоміжний інструмент

ШІ-2 — змістовне використання ШІ дозволено з декларуванням

ШІ-3 — використання ШІ є складовою завдання

ДОДАТОК 2

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

1. Загальні положення

- 1.1. Декларація про використання штучного інтелекту призначена для забезпечення прозорості використання систем ШІ під час виконання навчальних, академічних, наукових та інших робіт.
- 1.2. Декларування використання ШІ здійснюється у випадках, передбачених Політикою відповідального використання штучного інтелекту у Запорізькому інституті економіки та інформаційних технологій, умовами конкретного завдання або іншими обов'язковими вимогами.
- 1.3. Декларування використання ШІ не означає автоматичного зниження оцінки або визнання роботи несамостійною, якщо використання ШІ відповідало встановленій моделі та умовам завдання.
- 1.4. Особа, яка декларує використання ШІ, залишається відповідальною за достовірність, якість, законність і зміст кінцевого результату.

2. Коротка декларація

Коротка декларація рекомендується для поточних навчальних завдань, презентацій, практичних робіт, індивідуальних завдань та інших робіт, для яких використання ШІ дозволено за моделями ШІ-2 або ШІ-3.

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО ВИКОРИСТАННЯ ШІ

Використана система / сервіс: _____

Мета використання ШІ:

- ☐ формування або уточнення ідей
- ☐ структурування матеріалу
- ☐ створення окремих фрагментів тексту
- ☐ аналіз інформації або даних
- ☐ виконання або перевірка розрахунків
- ☐ створення програмного коду
- ☐ створення таблиць, схем або візуалізацій
- ☐ мовне редагування або переклад
- ☐ підготовка презентаційних матеріалів
- ☐ інше: _____

Короткий опис використання ШІ:

Згенерований ШІ результат був:

- ☐ використаний як основа для подальшого самостійного опрацювання
- ☐ суттєво відредагований і доопрацьований
- ☐ використаний частково
- ☐ використаний для аналізу або порівняння
- ☐ використаний відповідно до умов завдання моделі ШІ-3

Я підтверджую, що перевібив(ла) отримані за допомогою ШІ результати та несу відповідальність за зміст поданої роботи.

3. Розширена декларація

Розширена декларація рекомендується для курсових, кваліфікаційних, науково-дослідних, проєктних та інших комплексних академічних робіт, у яких використання ШІ істотно вплинуло на процес або результат роботи.

РОЗШИРЕНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

1. Назва роботи:

2. Автор:

3. Використана система / сервіс ШІ:

4. Мета використання ШІ:

5. На яких етапах роботи використовувався ШІ:

- ☐ формування ідеї або постановка проблеми
- ☐ підготовка структури роботи
- ☐ пошук напрямів дослідження
- ☐ пошук потенційних джерел із подальшою перевіркою першоджерел
- ☐ оброблення або аналіз даних
- ☐ розрахунки

- ☐ програмування
- ☐ створення візуалізацій
- ☐ підготовка або редагування тексту
- ☐ переклад
- ☐ формування альтернативних варіантів висновків або рішень
- ☐ критична перевірка власного матеріалу
- ☐ інше: _____

6. Які елементи кінцевої роботи були створені або суттєво змінені за допомогою ІІІ:

7. Яким чином автор перевіряв результати, отримані за допомогою ІІІ:

- ☐ перевірка першоджерел
- ☐ перевірка нормативно-правових актів
- ☐ перевірка статистичних або фактичних даних
- ☐ повторне виконання розрахунків
- ☐ порівняння з іншими джерелами або методами
- ☐ самостійна перевірка програмного коду
- ☐ експертна або консультаційна перевірка
- ☐ інше: _____

8. Короткий опис методики взаємодії із системою ІІІ, якщо вона мала істотне значення для результату:

9. Чи зберігалися матеріали взаємодії із системою ІІІ:

- ☐ так
- ☐ ні
- ☐ частково
- ☐ не вимагалось умовами роботи

За необхідності можуть бути надані:

- ☐ ключові запити (промпти)
- ☐ фрагменти історії взаємодії
- ☐ проміжні результати
- ☐ інші матеріали

10. Підтвердження автора

Я підтверджую, що:

- використання систем штучного інтелекту здійснювалося відповідно до встановлених правил;
- наведена в цій декларації інформація є достовірною;
- факти, джерела, цитати, статистичні дані, розрахунки та інші істотні результати були перевірені;
- я розумію зміст поданої роботи, використані методи та отримані результати;
- я можу пояснити роль системи ШІ у виконанні роботи;
- відповідальність за кінцевий результат роботи несе автор.

Дата: _____

Підпис автора: _____

4. Спрощене декларування в Moodle

Для поточних навчальних завдань викладач може дозволити декларування використання ШІ без заповнення окремого документа шляхом додавання наприкінці роботи або у полі відповіді в Moodle короткого повідомлення.

Рекомендований формат

Використання ШІ:

система — _____;

мета — _____;

характер використання — _____;

результат перевірено та доопрацьовано автором.

Приклад

Використання ІІІ: ChatGPT; використано для формування структури роботи та пошуку альтернативних підходів до аналізу. Остаточний текст, розрахунки та висновки підготовлено й перевірено автором.

5. Особливості застосування

- 5.1. Викладач може визначити іншу форму декларування, якщо вона забезпечує достатню прозорість використання ІІІ та не суперечить Політиці.
- 5.2. Викладач не повинен вимагати повного переліку всіх запитів до системи ІІІ, якщо це не обґрунтовано характером завдання або не було встановлено до початку його виконання.
- 5.3. Для завдань моделі ІІІ-3, у яких використання конкретної системи ІІІ та спосіб взаємодії з нею є частиною самого завдання, викладач може спростити або скасувати окреме декларування, якщо вся необхідна інформація вже міститься в результатах виконання завдання.
- 5.4. Технічне використання цифрових засобів, що не призводить до створення або суттєвої зміни змістовного результату, не потребує декларування, якщо інше прямо не визначено умовами завдання.
- 5.5. Форма декларації може використовуватися в електронному або паперовому вигляді.

ДОДАТОК 3

ЧЕКЛІСТ БЕЗПЕЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Цей чекліст призначений для швидкої самоперевірки перед використанням систем штучного інтелекту в освітній, науковій, управлінській та службовій діяльності Інституту.

Перед передаванням інформації до системи ШІ рекомендується відповісти на такі запитання.

1. ЧИ МОЖНА ПЕРЕДАВАТИ ЦІ ДАНІ?

Можна, якщо:

- інформація є відкритою або загальнодоступною;
- вона не містить персональних, конфіденційних, службових чи інших захищених даних;
- у користувача є законне право використовувати та передавати відповідні матеріали;
- передавання даних не порушує права інших осіб або внутрішні правила Інституту.

Не можна, якщо матеріал містить:

- паролі, ключі доступу, коди автентифікації або облікові дані;
- персональні дані без належних правових підстав;
- службову або конфіденційну інформацію;
- кадрові, фінансові, договірні чи інші неопублічні документи;
- матеріали внутрішніх перевірок або дисциплінарних процедур;
- неопубліковані наукові матеріали чи рукописи, якщо їх передавання не дозволено;
- матеріали іспитів, контрольних робіт або тестових банків до їх проведення;
- іншу інформацію з обмеженим доступом.

2. ЧИ ПОТРІБНО ПЕРЕДАВАТИ ВЕСЬ ДОКУМЕНТ?

Перед завантаженням матеріалу слід перевірити:

- ☐ чи можна передати лише необхідний фрагмент;

☐ чи можна видалити прізвища, контакти, номери документів та інші ідентифікатори;

☐ чи можна знеособити або замінити реальні дані умовними;

☐ чи можна сформулювати запит без передавання самого документа.

Принцип: передавайте системі ІІІ мінімально необхідний обсяг інформації.

3. ЧИ НАДІЙНИЙ СЕРВІС?

Перед використанням нового або маловідомого сервісу бажано перевірити:

☐ хто є його постачальником;

☐ чи зрозумілі умови використання та політика конфіденційності;

☐ чи відомо, де і як зберігаються введені дані;

☐ чи можуть введені матеріали використовуватися для навчання або вдосконалення системи;

☐ чи є можливість обмежити використання історії взаємодії;

☐ чи використовуєте ви офіційний сайт або застосунок сервісу.

Якщо умови роботи з даними незрозумілі, не слід передавати такому сервісу непублічну інформацію.

4. ЧИ МОЖНА ДОВІРЯТИ ОТРИМАНОМУ РЕЗУЛЬТАТУ?

Ні. Результат ІІІ завжди потребує перевірки, якщо він використовується в навчальній, науковій, професійній або управлінській діяльності.

Особливо необхідно перевіряти:

☐ факти та дати;

☐ числові дані й розрахунки;

☐ статистичні показники;

☐ наукові джерела та цитати;

☐ нормативно-правові акти;

☐ назви установ і документів;

☐ програмний код;

☐ висновки та рекомендації.

Правило: ІІІ може допомогти знайти напрям перевірки, але не замінює першоджерело.

5. ЧИ НЕ ПОРУШУЮ Я АВТОРСЬКІ ТА ІНШІ ПРАВА?

Перед використанням матеріалів слід перевірити:

- ☐ чи маю я право передавати відповідний текст, зображення, код або інший матеріал до системи ІІІ;
- ☐ чи не використовую я результат ІІІ для приховування чужого авторства;
- ☐ чи перевірені джерела та цитати;
- ☐ чи дотримані вимоги щодо посилань та атрибуції.

6. ЧИ ПОТРІБНО ДЕКЛАРУВАТИ ВИКОРИСТАННЯ ІІІ?

Перевірте встановлену модель:

ІІІ-0 — використання ІІІ не допускається;

ІІІ-1 — допоміжне використання, як правило, не потребує декларування;

ІІІ-2 — декларування обов'язкове;

ІІІ-3 — декларування обов'язкове, якщо викладач прямо не визначив інше.

Якщо є сумнів, чи потрібно декларувати використання ІІІ, доцільно зазначити його відкрито.

7. ЧИ ЗАЛИШАЮСЯ Я ВІДПОВІДАЛЬНИМ ЗА РЕЗУЛЬТАТ?

Так.

Використання ІІІ не звільняє користувача від відповідальності за:

- достовірність;
- зміст;
- законність;
- академічну доброчесність;
- конфіденційність;
- правильність прийнятого рішення;
- наслідки використання отриманого результату.

8. ЩО РОБИТИ, ЯКЩО Я ПОМИЛКОВО ПЕРЕДАВ ЗАХИЩЕНІ ДАНІ?

Необхідно:

1. припинити подальше передавання інформації;

2. за можливості видалити матеріал або історію взаємодії із сервісом;
3. повідомити про інцидент відповідно до внутрішнього порядку Інституту;
4. не приховувати факт ненавмисного передавання даних.

КОРОТКЕ ПРАВИЛО ПЕРЕД ВИКОРИСТАННЯМ ШІ

Не передавай зайвого.

Не довіряй без перевірки.

Не приховуй використання, якщо воно підлягає декларуванню.

Не передавай ШІ рішення, за яке відповідає людина.